

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ*

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

Број: 02-16-1-752/19

Сарајево, јул 2019. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	10
3.1	Функционисање система интерних контрола	10
3.2	Организација и руковођење	11
4.	БУЏЕТ	12
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	13
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	13
5.2	Преглед прихода и примитака	13
5.3	Биланс стања	14
5.3.1	<i>Попис средстава и обавеза</i>	<i>14</i>
5.3.2	<i>Краткорочна потраживања</i>	<i>15</i>
5.3.3	<i>Потраживања за рефундацију накнада боловања</i>	<i>16</i>
5.4.	Преглед динамике запошљавања	16
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	17
6.1.	Набавка канцеларијског материјала	17
7.	КОМЕНТАРИ	18
	ПРИЛОЗИ	18

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење с резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за акредитовање Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Институт)** који обухватају: биланс стања на 31.12.2018. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, осим за могуће ефекте питања описаних у параграфу *Основ за мишљење с резервом*, финансијски извјештаји **Института** приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење с резервом

Као што је наведено у Извјештају:

1. *Краткорочна потраживања по основу обављених услуга исказана у главној књизи Института не слажу се с помоћном евиденцијом потраживања, а према евиденцијама код купаца постоје значајна одступања у односу на стање исказано код Института. Такође, приликом годишњег пописа потраживања, Институт није пописао појединачне ненаплаћене ставке потраживања које чине салдо укупних потраживања (тачке 5.3.1 и 5.3.2 Извјештаја).*

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од **Института** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Института** је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји. Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије, у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједе основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези с, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја **Института** за 2018. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Института** за 2018. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизију институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од **Института** у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- *Правилник о унутрашњој организацији Института није усклађен с одредбама одлука Савјета министара БиХ (тачка 3.2 Извјештаја).*

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Института** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Института**, према дефинисаним критеријумима, усклађено с релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 01.07.2019. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Института за 2017. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала мишљење с резервом на финансијске извјештаје, са скретањем пажње на благајничко пословање, и позитивно мишљење на усклађеност, са скретањем пажње на обавезу усклађивања правилника о систематизацији. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности.

Институт није поступио у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ јер нас није обавијестио о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2017. годину.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Извршене су корекције код обрачуна накнаде за превоз и топли оброк.	●		
Отклоњени су недостаци у организацији и обављању благајничког пословања.	●		
Успостављене су адекватније контроле и реалније исказивање и евидентирања	●		

пређеног пута у путним налозима за појединачне релације и „локо“ вожње.			
Покренуте су активности на усклађивању описа послова, па је до марта 2019. године извршена поновна анализа појединих радних мјеста и констатовано да су правило састављени.		●	
Процедуре јавних набавки покренуте су прије истека раније важећих оквирних споразума и уговора.	●		
Нису окончане све припремне радње за вршење пописа потраживања, нити је током пописа потврђено стање исказано у пословним књигама Института.			●
У тестираним поступцима јавних набавки утврђена је обавеза примјене преференцијалног третмана домаћег.	●		

Институт није вршио набавку возила, па није могуће оцијенити реализацију препоруке која се односи на сачињавање техничке спецификације возила у циљу обезбјеђења конкуренције.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институт је одговоран за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Систем финансијског управљања и контроле је у цијелости имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ¹, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Институт је сачинио попис и мапирање пословних процеса, утврдио и процијенио ризике и израдио регистар ризика. Такође, Институт је попунио образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2018. годину и доставио ЦХЈ након истека рока за достављање поменутог извјештаја.

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, за обављање интерне ревизије у Институту надлежна је Јединица интерне ревизије у Министарству спољне трговине и економских односа БиХ. Према презентованим информацијама, у 2018. години није било активности Јединице интерне ревизије у погледу вршења интерне ревизије Института.

3.1 Функционисање система интерних контрола

Раније констатовани недостаци система интерних контрола код обрачуна плата, употребе возила и благајничког пословања су отклоњени, што је констатовано код оцјене

¹ Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

² Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

³ Службени гласник БиХ, број 49/12 и 69/12

реализације препорука. Међутим, поступцима ревизије смо констатовали да постоје проблеми у функционисању система интерних контрола који се односе на:

- Планирање и извршење буџета, те адекватно и правовремено поступање у циљу обезбјеђења средстава на позицијама за које постоји ризик да неће бити довољне за реализацију активности.
- Правовремено подношење захтјева за рефундацијом средстава на име боловања.
- Евидентирање и тачно исказивање потраживања за обављене услуге Института.

По нашем мишљењу, већина недостатака у наведеним процесима су настали као посљедица одсуства због дужег боловања једног државног службеника и једног запосленика у Служби за опште, правне и финансијске послове, те неадекватног обезбјеђења обављања послова који су у опису државног службеника који је био одсутан. Наведени недостаци су детаљније описани у појединачним тачкама Извјештаја.

Остали недостаци система интерних контрола се односе на контролу обрачуна путних налога, трошкова хотелског смјештаја и ауторских хонорара:

- Исправност обрачуна путног налога се потврђује потписом након што је извршена исплата.
- Рачуни за хотелски смјештај у земљи нису у свим случајевима контролисани у погледу уговорених цијена, па смо уочили да су по том основу изабрани добављачи фактурисали веће износе од уговорених.
- Приликом исплате ауторских хонорара у појединим случајевима није приложена сва документација за трошкове који су обухваћени обрачуном. Углавном се ради о трошковима превоза и путарине приликом ангажовања експерата.

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је да Институт настави с активностима на унапређењу система интерних контрола и обезбиједи:

- контролу исправности обрачуна путних налога прије исплате,
- праћење фактурисаних цијена за хотелски смјештај,
- потпуност документације приликом исплате ауторских хонорара.

3.2 Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Института утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији из 2015. године, а измјене из 2018. године се односе на услове за радно мјесто замјеника директора. Важећим правилником су систематизована радна мјеста за 28 извршилаца.

У току ревизије констатовали смо да је, на основу одлука Савјета министара БиХ⁴, сачињен приједлог описа послова који је упућен на анализу Комисији за оцјену радних мјеста у Министарству правде БиХ. Након мишљења Комисије, у фебруару 2019. године су достављени нови приједлози описа послова за поједина радна мјеста. Институт је у марту 2019. године обавијештен да је поновни приједлог описа послова радних мјеста правилно састављен.

⁴ Одлука о начелима за утврђивање унутрашње организације органа Управе БиХ, број 65/13 (Службени гласник БиХ број 30/13) и Одлука о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ, број 66/13 (Службени гласник БиХ број 30/13)

ПРЕПОРУКА 2

Потребно је да Институт настави активности које су неопходне како би се процес усаглашавања правилника о систематизацији окончао у складу с одлукама које уређују ову област.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину⁵, Институту су одобрена средства у укупном износу од 1.145.000 КМ и од 21 запосленог. Укупно извршење буџета за 2018. годину износило је 1.141.635 КМ.

Институт је извршио усклађивања (преструктурисање) расхода буџета у септембру и децембру 2018. године, које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ.⁶ На основу ових одлука извршена је измјена структуре расхода унутар текућих издатака којим су повећана средства за бруто плате и накнаде (23.500 КМ), накнаде трошкова запослених (1.000 КМ) и уговорене и друге услуге (12.000 КМ), а смањена средства за остале позиције текућих издатака.

У образложењу захтјева за повећање средстава за бруто плате и накнаде Институт је навео да су додатна средства за ове позиције неопходна јер је крајем 2017. године разријешен дотадашњи помоћник директора који је распоређен на упражњено радно мјесто слично радном мјесту које је обављао прије именовања на мјесто замјеника директора. Такође су била неопходна средства за ангажовање извршилаца на одређено вријеме због дужег боловања државних службеника и запосленика. Првим преструктурисањем су, на име повећања средстава за плате и накнаде, средства за путне трошкове смањена за 25.000 КМ. Другим преструктурисањем је тражено значајније повећање средстава за путне трошкове у износу од 6.000 КМ (првим преструктурисањем су умањена) и уговорене и друге посебне услуге (12.000 КМ). Повећање средстава на овим позицијама су тражена због реализације планираних задатака Института у подручју акредитовања.

Поступцима ревизије уочили смо да су изостале активности на подношењу захтјева за рефудацијом боловања, чиме би се обезбиједио већи дио недостајућих средстава за бруто плате и накнаде (детаљније у тачки 5.3.3. Извјештаја), а средства искориштена за исплату су могла бити искориштена за обављање активности из надлежности Института.

Поред тога, поједине позиције буџета нису планиране у износу који је могао бити познат приликом планирања буџета (нпр. јубиларне награде), те да није тражена промјена структуре буџета у оквиру синтетичких позиција, па је велики број расхода реализован у износу већем од одобреног на припадајућој аналитичкој позицији.⁷

План и програм рада Института за 2018. годину достављен је Савјету министара БиХ и усвојен 22.02.2018. године. Извјештај о раду Института за 2018. годину достављен је Савјету министара БиХ, који је извјештај разматрао и усвојио на сједници одржаној 26.02.2019. године.

⁵ Службени гласник БиХ, број 08/18

⁶ Одлуке Министарства финансија и трезора БиХ број 05-162-8810-2/18 (од 21.09.2018. године) и 05-16-211615-2/18 (од 25.12.2018. године)

⁷ Кроз ИСФУ систем је обезбијеђено праћење извршења буџета на синтетичким (четвороцифреним) контима, али не и на аналитичким (шестоцифреним) контима

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институт је сачинио Годишњи финансијски извјештај за 2018. годину и доставио га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року.

Анализом биљешки уз финансијске извјештаје констатовали смо да је наведено да се исплаћене бруто плате односе на 21 запосленика, мада је у обрасцу о платама и броју запослених исказан просјечан број од 24 запослена. У анализи извршења буџета су наведена образложења о повећању броја запослених, те разлози за реструктурисање средстава на позицији бруто плата. Уз Биланс стања на 31.12.2018. године (образац БС) нису сачињене забиљешке које објашњавају билансне позиције, а које су саставни дио сета финансијских извјештаја.⁸

ПРЕПОРУКА 3

Приликом сачињавања годишњег извјештаја, Институт треба водити рачуна о садржају сета финансијских извјештаја и о усаглашености података у обрасцима које доставља уз годишњи финансијски извјештај.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама - збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 1.141.635 КМ, што је у односу на расходе планиране буџетом за 2018. годину мање за 3.365 КМ.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (643.416 КМ), накнаде запослених (73.446 КМ), путне трошкове (132.745 КМ), издатке за употребу возила (12.118 КМ), трошкове закупа (106.300 КМ) и уговорене и друге услуге (130.000 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 395.997 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2018. годину мање за 61.003 КМ.

Значајни приходи односе се на приходе од обављања услуга Института које су остварене у износу од 393.132 КМ. Приходи од властите дјелатности евидентирају се након уплате на жиро рачун Министарства финансија и трезора БиХ и упаривања кроз модул потраживања који врши Институт. Евидентирани износ се односи на наплаћене приходе за које је кроз модул потраживања извршено упаривање с евидентираним рачунима.

Поступцима ревизије смо утврдили да Институт није правовремено сачинио и евидентирао рачуне испостављене купцима за одржавање акредитације за 2018. годину.

⁸ Инструкција Министарства финансија и трезора БиХ за сачињавање годишњег извјештаја о извршењу Буџета буџетских корисника за период 01.01.-31.12.2018. године (број 05-16-2-147-1/19 од 03.01.2019. године)

Наиме, Институт је у помоћној евиденцији (модул потраживања) евидентирао 119 рачуна у укупном износу од 98.750 КМ с датумом 31.12.2018. године. Према Тарифи Института⁹, ималац акредитације може уплатити трошкове одржавања у двије једнаке рате, прву до 30. јуна и другу до краја децембра текуће године. Како су у конкретном случају рачуни за ове услуге издати с датумом 31.12. 2018. године, није било могуће извршити уплату до крајњег рока који је предвиђен Тарифом Института. Из тих разлога ће приходи који ће бити наплаћени по основу поменутих рачуна бити евидентирани у наредном обрачунском периоду, а не у периоду на који се односе. Истовремено, евидентирање рачуна с датумом 31.12.2018. године је утицало и на висину исказаног износа потраживања у пословним књигама Института.

ПРЕПОРУКА 4

Институт треба правовремено испостављати рачуне за трошкове одржавања акредитације, како би се обезбиједило плаћање услуга у складу с роковима који су дефинисани у постојећим правилима.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2018. године исказана су укупна средства у износу од 379.744 КМ. Укупне обавезе с изворима средстава исказане су у износу од 473.818 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на краткорочна потраживања (327.276 КМ), неотписану вриједност сталних средстава (49.177 КМ), обавезе према добављачима и физичким лицима (34.710 КМ) и обавезе према запосленима (59.730 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.3.1 Попис средстава и обавеза

Институт је извршио попис сталних средстава, новчаних средстава, потраживања и обавеза, те ситног инвентара и материјала на 31.12.2018. године. Пописне комисије су сачиниле Извјештај о извршеном попису средстава и обавеза, који је усвојило руководство Института.

Поступцима ревизије утврђене су неправилности које се односе на попис краткорочних потраживања за која је, као и претходних година, наведен укупан износ који је евидентиран у Главној књизи. Пописом није извршено усклађивање помоћне с Главном књигом нити су констатовани појединачни износи по купцима, старост потраживања, сумњива и спорна потраживањима, евентуални проблеми у наплати и слично.

ПРЕПОРУКА 5

Институт је обавезан извршити годишњи попис у складу с прописима који регулишу ову област, а пописано стање поткријепити одговарајућом документацијом, као што су извјештаји из помоћне евиденције, аналитички преглед купаца, изводи отворених ставки.

⁹ Тарифи за услуге у систему акредитовања број ПД 07-05 од 16.03.2017. године

5.3.2 Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 327.276 КМ, што је у односу на претходну годину више за 253.379 КМ. Евидентирани износ краткорочних потраживања односи се на потраживања од правних лица за обављене услуге из надлежности Института. На знатно већи износ потраживања који је исказан у пословним књигама је, по нашем мишљењу, утицало евидентирање великог броја рачуна с 31.12.2018. године (детаљније описано у тачки 5.2 Извјештаја).

Имајући у виду недостатке код исказивања стања потраживања у претходној години, те начин на који је извршен попис потраживања у 2018. години, определијели смо се за детаљно тестирање краткорочних потраживања. Поступцима ревизије утврдили смо сљедеће:

- Износ потраживања исказан у Главној књизи већи је у односу на помоћну евиденцију (модулу потраживања) за 24.228 КМ. У помоћној евиденцији су исказана потраживања у износу од 303.048 КМ, а како се књижење рачуна у Главној књизи врши аутоматски из помоћне евиденције, претпоставка је да се разлика односи на почетно стање на конту потраживања. Недостаци код евидентирања потраживања и утврђивања њиховог салда, на које смо указали претходне године, одразили су се и на утврђивање износа потраживања на крају 2018. године.
- Излазни рачуни Института су у помоћној евиденцији евидентирани под бројевима које додјељује систем и исти нису уписани на рачунима, а како се у Институту не води књига излазних рачуна, не може се утврдити да ли су неки од тих рачуна евидентирани више пута. Наиме, нису нам дати на увид сви рачуни који у систему носе различите бројеве, а истовремено носе исти број рачуна који додјељује Институт.
- Институт није у 2018. години водио књигу излазних рачуна, која би као помоћна евиденција евентуално помогла приликом евидентирања и сравњења конта потраживања.

У циљу потврде исказаног стања потраживања упутили смо одређеном броју купаца захтјеве за конфирмацијом. Купци су у одређеном року требали доставити своје податке о стању обавеза према Институту. На основу достављених информација од купаца утврдили смо да постоје одступања у износима које је Институт исказао као потраживања у односу на податке који се воде код њихових купаца. Скоро сва одступања у подацима указују на то да су потраживања код Института исказана у већем износу у односу на стање које се код купаца води као обавеза.

ПРЕПОРУКА 6

Институт је дужан појединачно са сваким купцем извршити сравњење потраживања, сачинити записнике о стању међусобних потраживања и обавеза, те на основу тако утврђеног стања извршити корекције у помоћној евиденцији (модулу потраживања) и Главној књизи трезора.

5.3.3 Потраживања за рефундацију накнада боловања

Институт није током године подносио захтјеве за рефундацијом накнаде боловања преко 30 или 42 дана, па је тек у марту 2019. године поднесен захтјев за рефундацијом у износу од 9.988 КМ. У току ревизије припремљен је и захтјев за рефундацијом боловања у износу од 5.645 КМ. Како ова потраживања нису поднесена прије датума за сачињавање годишњег извјештаја, нису исказана у пословним књигама Института са 31.12.2018. године.

Правовременим подношењем захтјева и њиховим евидентирањем у пословним књигама, на начин да се изврши умањење трошкова бруто плата, Институт би обезбиједио највећи дио средстава за бруто плате које је морао обезбиједити кроз промјену структуре расхода.

ПРЕПОРУКА 7

Институт треба редовно подносити захтјеве за рефундацију средстава ентитетским заводима здравственог осигурања, а износ рефундације по основу боловања евидентирати у пословним књигама.

5.4. Преглед динамике запошљавања

Пројекцијом броја запослених за 2018. годину¹⁰ Институту је одобрен број од 21 запосленог. На 31.12.2018. године Институт је имао 24 запослених, од чега су два запослена ангажована на одређено вријеме.

Институт је у току године извршио пријем два запослена на одређено вријеме ради замјене запослених који су одсутни због дужег боловања.

Поступцима ревизије утврђено је да, поред запослених на одређено вријеме, није било пријема државних службеника по основу конкурса, али је почетком године дотадашњи замјеник директора распоређен на радно мјесто у Институту на основу одредби Закона о државној служби о враћању на исто или слично радно мјесто по завршетку мандата.¹¹ Исход именовања замјеника директора, према изјавама руководства, није био познат у фази планирања буџета за 2018. годину, због чега је планиран број од 21 запосленог.

ПРЕПОРУКА 8

Потребно је да Институт изврши адекватно планирање броја запослених и, сходно томе, плата и накнада, узимајући у обзир могуће промјене у структури запослених.

¹⁰ Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину (Службени гласник БиХ број 08/18)

¹¹ Закон о државној служби - члан 15.став 1. тачка б) и члан 16.став 1. тачка д)

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институт је донио План јавних набавки за 2018. Годину, како је прописано Законом о јавним набавкама.¹² Одлуком директора, формиране су комисије које проводе поступке јавних набавки.

Према презентованим подацима, Институт је у 2018. години провео два конкурентска поступка јавних набавки из текућих издатака, а набавка из капиталних издатака је реализована путем директног споразума. Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора износила је 20.385 КМ с ПДВ-ом.

Општа запажања и слабости у процесу јавних набавки се односе на следеће:

- Институт закључује уговоре с изабраним понуђачима на период до краја календарске године и исти се могу реализовати у уговореном периоду за поједине врсте роба (нпр. канцеларијског материјала). Уговор за набавку горива није реализован ни количински ни вриједносно до краја године, па је у децембру дата сагласност за продужење уговора.

ПРЕПОРУКА 9

Потребно је да Институт размотри опцију закључивања оквирног споразума или кроз дефинисање рока трајања уговора омогући његову реализацију без продужавања путем сагласности или закључивањем анекса.

6.1. Набавка канцеларијског материјала

Набавка канцеларијског материјала проведена је путем конкурентског поступка, а након е-аукције извршено је рангирање и избор добављача. Након што прворангирани понуђач није доставио доказе о квалификованости, Институт је уговор додијелио другорангираном понуђачу. Уговор у износу од 8.907 КМ с ПДВ-ом потписан је у јуну 2018. године, а докази о испуњавању квалификационих услова носе печат протокола од 11.08.2018. године, мада допис понуђача о достављању доказа носи датум који је у оквиру рока за достављање доказа. Институт нам је накнадно доставио копију странице дјеловодника у који је као датум пријема уписан 11.06.2018. године, те образложио да је на печату протокола грешком уписан датум из августа 2018. године. У документацији о пријему доказа за испуњавање услова није одложена коверта на основу које се може потврдити да су документи послати поштом и у складу с утврђеним роковима, те је претпоставка да су примљени директно на протоколу.

ПРЕПОРУКА 10

Институт треба водити рачуна о роковима за достављање доказа о квалификованости, а приликом њиховог пријема обезбиједити недвосмислене доказе да су исти прибављени у роковима који су одређени у документацији која се односи на набавку (тендерска документација, одлука о додјели уговора).

¹² Службени гласник БиХ, број 39/14

7. КОМЕНТАРИ

Институт је у остављеном року доставио коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину. У коментарима је достављено образложење да је приликом пријема докумената у вези с набавком канцеларијског материјала грешком уписан датум из августа 2018. године, те су достављени докази о упису у књигу дјеловодника. Наведено образложење и коментаре у вези с набавком и штампарском грешком у пасусу „Основ за мишљење с резервом“ смо прихватили и кориговали текст у коначном Извјештају. Детаљно објашњење коментара који су прихваћени дато је у одговору на достављене коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији, који је достављен руководству Института уз коначан Извјештај о ревизији за 2018. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, виши ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, ревизор, с.р.

Аднан Мухаремагић, ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2018. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2018. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2018. годину

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Проценат 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	1.140.000	0	1.140.000	1.136.648	100
Бруто плате и накнаде	620.000	23.500	643.500	643.416	100
Накнаде трошкова запослених	73.000	1.000	74.000	73.446	99
Путни трошкови	152.000	-19.000	133.000	132.745	100
Издаци телефонских и пошт. услуга	17.000	-4.000	13.000	11.902	92
Издаци за енергију и ком. услуге	22.000	-7.000	15.000	14.567	97
Набавка материјала	12.000		12.000	11.719	98
Издаци за услуге превоза и горива	10.000	-2.000	8.000	7.997	100
Унајмљивање имовине и опреме	107.000	-500	106.500	106.300	100
Издаци за текуће одржавање	6.000	-3.500	2.500	2.492	100
Издаци за осигурање	3.000	-500	2.500	2.065	83
Уговорене и друге посебне услуге	118.000	12.000	130.000	130.000	100
2. Капитални издаци	5.000	0	5.000	4.987	100
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	5.000		5.000	4.987	100
Набавка осталих сталних средстава			0		
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
			0		
5. Новчане донације	0	0	0	0	
			0		
6. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
			0		
7. Укупно (1+2+3+4+5+6)	1.145.000	0	1.145.000	1.141.635	100

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило _____ 2019. године.

Директор:
Жељко Медак

Биланс стања на 31.12.2018. године

Табела II

Опис	31.12.2018.	31.12.2017.	Проценат 2/3*100
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	330.568	82.130	402
Новчана средства	3.292	8.233	40
Краткорочна потраживања	327.276	73.897	443
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	49.177	56.063	88
Стална средства	269.466	264.479	102
Исправка вриједности	220.289	208.416	106
Неотписана вриједност сталних средстава	49.177	56.063	88
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	379.744	138.193	275

3. Краткорочне обавезе и разграничења	424.642	167.017	254
Краткорочне текуће обавезе	34.710	34.970	99
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	59.730	58.217	103
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	330.201	73.831	447
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	49.177	56.063	88
Извори средстава	49.177	56.063	88
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	473.818	223.080	212
------------------------------	----------------	----------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило _____ 2019. године.

Директор:
Жељко Медак

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Института за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2018. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину (Службени гласник БиХ број 8/18) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Института.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор:

Жељко Медак